

Prezydencja Polski w UE w obszarze środowiska
- Nowe ramy dla środowiska w Europie

Polski apel o współpracę UE w sprawie GMO

Czy Europa opowie się za swobodą krajów członkowskich w sprawie zakazu upraw GMO na swoim terytorium? Ministerstwo Środowiska w ramach prezydencji zwraca się z prośbą do ministrów państw członkowskich Unii Europejskiej o zaangażowanie w porozumienie. Kolejne posiedzenie grupy roboczej zajmującej się tą kwestią odbędzie się 15 września w Brukseli.

Ministerstwo Środowiska prowadząc działania w ramach polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej odpowiada m.in. za kierowanie pracami w zakresie GMO w Europie. Kontynuując zapoczątkowane przez dwie poprzednie prezydencje: belgijską i węgierską rozmowy, Polacy prowadzą spotkania tzw. grupy Ad hoc ds. GMO. Wobec różnych opinii krajów członkowskich polska prezydencja podejmie próbę rozwikłania patowej sytuacji dotyczącej organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Do podjęcia jest decyzja w sprawie umożliwienia państwom członkowskim swobody w decydowaniu o ograniczeniu lub zakazie uprawy organizmów genetycznie zmodyfikowanych na ich terytorium.

Przed pierwszym z dwóch zaplanowanych w tej sprawie spotkań, które poprowadzi polska prezydencja (pierwsze już 15 września br.), Ministerstwo Środowiska wystosowało prośbę do ministrów odpowiedzialnych w UE za sprawy GMO o wsparcie w poszukiwaniu kompromisu.

Andrzej Kraszewski, minister środowiska uzasadniając apel Polski podkreśla:

- Problem GMO jest zagadnieniem kluczowym, obejmującym kwestie środowiskowe, społeczne i gospodarcze. Polska Prezydencja podejmuje próbę wypracowania wspólnego stanowiska w Radzie Unii Europejskiej. Dlatego zwracamy się z prośbą o aktywny udział wszystkich krajów w pracach i szukaniu kompromisu. Mam nadzieję na zakończenie pierwszego etapu prac nad nowym rozporządzeniem, które po wejściu w życie umożliwi naszym rządowi podejmowanie suwerennych decyzji w kwestii upraw GMO, w zgodzie z prawem UE oraz porozumieniami międzynarodowymi.

Prace grupy Ad hoc ds. GMO dotyczą projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE o wylączeniu w zakresie ograniczania lub całkowitego zakazu upraw organizmów genetycznie zmodyfikowanych na części lub całości terytorium danego państwa członkowskiego UE. Rozporządzenie nad którym pracuje Unia nie dotyczy kwestii związanych z autoryzacją, obrotem i rejestracją nasion, pasz i genetycznie modyfikowanej żywności – te kwestie regulują odpowiednie dyrektywy oraz rozporządzenia wspólnotowe.

Postulat swobodnego decydowania państw członkowskich w kwestii GMO wynika z konkluzji Rady ds. Środowiska z 2008 r., gdzie zapadła także decyzja o rozpoczęciu rozmów w formie grupy Ad hoc – czyli powołanej do bieżącego rozwiązania kwestii spornych poza dotychczasowym forum rozmów.

Minister Janusz Zaleski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, Główny Konserwator Przyrody, komentując list powiedział:

- Chcemy pozyskać wszystkich naszych europejskich partnerów do aktywnego działania na rzecz porozumienia także w kwestii GMO, bo to w pełni oddaje sens naszej roli w Radzie UE jako

prezydencji. Zależy nam na jak najlepszym rozpoznaniu stanowisk wszystkich krajów członkowskich i budowaniu europejskiego porozumienia w tym trudnym temacie.

Jeśli Polsce udało się zebrać opinie i poznać konkretne oczekiwania krajów członkowskich w odniesieniu do projektu rozporządzenia możliwe stanie się przygotowanie dokumentu zawierającego kompromisowy tekst, uwzględniający uwagi państw członkowskich. Jego przyjęcie przez Radę będzie równoznaczne z udzieleniem prezydencji polskiej mandatu negocjacyjnego. Celem prezydencji jest bowiem kontynuowanie prac i podjęcie próby uzyskania mandatu negocjacyjnego, tak aby możliwe stało rozpoczęcie rozmów z Parlamentem Europejskim i przyjęcie aktu prawnego w II czytaniu.

Stanowisko Polski w sprawie GMO (na podstawie Ramowego stanowiska rządu RP w sprawie GMO z 2008 r.)

Polskie stanowisko w sprawie GMO jest sceptyczne. Zgodnie z polityką rządu, Polska dąży do bycia krajem wolnym od GMO.

Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące GMO w Polsce nie regulują wszystkich kwestii związanych z GMO, a regulowanych prawem UE, tj.: sposób prowadzenia i rejestracji upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych czy kontroli takich upraw (obowiązująca ustawa o GMO z 2001 r. nie reguluje tych zagadnień). Projekt nowej ustawy wdrażającej przepisy UE, przygotowany przez rząd od 2009 r. jest przedmiotem obrad komisji sejmowej. Zgodnie z projektem rządowym, w Polsce możliwe byłoby tworzenie stref wolnych od GMO na podstawie sąsiedzkiego porozumienia rolników. Dodatkowo przygotowana przez rząd ustawa gwarantowała bezpieczeństwo badań naukowych nad GMO i podwyższała standardy dostępu społeczeństwa do informacji o GMO. Ustawa pozostając w zgodzie z prawem UE, które nie dopuszcza obecnie krajowych zakazów obejmujących ograniczenie stosowania wszystkich GMO, które zostały dopuszczone do obrotu w UE (notyfikacja KE projektu rządowego z 2007r.), jednocześnie daje szansę na realne wprowadzenie stref wolnych od GMO w Polsce.

W Polsce kompetencje dotyczące GMO są podzielone pomiędzy Ministra Środowiska (w kwestii zamkniętego użycia GMO, czyli badań laboratoryjnych, zamierzonego uwalniania GMO do środowiska w celach doświadczalnych, czyli np. badań nad GMO na polach doświadczalnych oraz wprowadzania do obrotu produktów GMO nie będących paszami i żywnością) a Ministra Rolnictwa oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Resort rolnictwa odpowiada za autoryzację i obrót pasz genetycznie zmodyfikowanych, kwestie związane z obrotem i rejestracją materiału siewnego odmian genetycznie zmodyfikowanych, a po wejściu w życie ustawy – *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych* będzie odpowiedzialny za komercyjne uprawy GMO. Główny Inspektor Sanitarny bierze udział w procesie dopuszczania do obrotu i kontroli żywności genetycznie zmodyfikowanej. Wszystkie trzy resorty ściśle współpracują ze sobą w celu właściwego wypełniania zobowiązań nakładanych prawem unijnym i krajowym.

Prawne ramy dla GMO w Unii Europejskiej określają możliwości stosowania organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Podstawowym zagadnieniem regulowanym prawem unijnym jest procedura dopuszczania GMO do obrotu oparta na naukowej ocenie bezpieczeństwa GMO dla zdrowia ludzi i środowiska oraz monitorowanie GMO po wprowadzeniu do obrotu w celu wykrycia ewentualnych niekorzystnych skutków. Ważnym elementem europejskiego systemu w dziedzinie GMO jest konieczność znakowania produktów GMO i przekazywania informacji o danym GMO na każdym etapie ich wytwarzania i dystrybucji. Służy to zapewnieniu praw konsumentów do świadomego wyboru.

„Polska jest ewenementem pod względem bogactwa bioróżnorodności. Wprowadzenie GMO do środowiska może spowodować poważne zakłócenia w jego funkcjonowaniu. W związku z tym zaproponowane Ramowe Stanowisko przedstawia się następująco:

Rząd Polski dopuszcza prowadzenie prac zamkniętego użycia GMO zgodnie z warunkami określonymi w przepisach prawa.

Rząd Polski dąży, by Polska uzyskała status „kraju wolnego od GMO”, dlatego też opowiada się przeciwko prowadzeniu na terytorium RP zamierzonego uwalniania GMO do środowiska w celach doświadczalnych. Mając na względzie obowiązki wynikające z członkostwa Polski we Wspólnocie Rząd RP deklaruje przestrzeganie obowiązującego prawa Unii Europejskiej w zakresie zamierzonego uwalniania organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w celach doświadczalnych. Rząd RP uważa za zasadne wykonywanie w szczególności doświadczeń mających na celu uzyskanie wyników rolno-środowiskowych dotyczących wpływu organizmów genetycznie zmodyfikowanych na środowisko w warunkach klimatycznych Polski, prowadzonych przez jednostki naukowe i szkoły wyższe.

Rząd Polski opowiada się przeciwko wprowadzeniu do obrotu GMO jako produktów lub w produktach. Uczestnicząc w procedurze autoryzacji i biorąc udział w głosowaniu na forum Unii Europejskiej - Rząd będzie wyrażał stanowisko negatywne. Jednocześnie mając na względzie obowiązki wynikające z członkostwa Polski we Wspólnocie Rząd RP deklaruje przestrzeganie obowiązującego prawa Unii Europejskiej w zakresie wprowadzania do obrotu GMO jako produktów lub w produktach.

Rząd Polski opowiada się przeciwko wprowadzeniu do obrotu z możliwością uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych. Uczestnicząc w procedurze autoryzacji i biorąc udział w głosowaniu na forum Unii Europejskiej Rząd będzie wyrażał stanowisko negatywne głosując przeciwko wprowadzaniu do obrotu z możliwością uprawy nowych roślin genetycznie zmodyfikowanych.

Jednocześnie mając na względzie obowiązki wynikające z członkostwa Polski we Wspólnocie - Rząd Polski deklaruje przestrzeganie obowiązującego prawa Unii Europejskiej w tym zakresie.

Biorąc pod uwagę z jednej strony konieczność realizacji zobowiązań wynikających z przepisów wspólnotowych dotyczących organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz z drugiej strony uwzględniając wyraźną niechęć społeczeństwa przeciwko organizmom genetycznie zmodyfikowanym, Rząd Polski będzie starał się pozyskać przychylność innych Państw członkowskich Unii Europejskiej w celu zmiany prawa Unii Europejskiej w tym zakresie. Jednocześnie w celu zastosowania przesłanek zawartych w niniejszym stanowisku Rząd RP deklaruje, że w obowiązujących przepisach prawnych, jak też w przepisach tworzonych, w dostępnych do tego granicach prawa, dokona zmian umożliwiających ograniczenie stosowania organizmów genetycznie zmodyfikowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Równolegle podczas procedury dopuszczania do obrotu na terytorium Unii Europejskiej nowych produktów genetycznie zmodyfikowanych, Polska będzie każdorazowo głosowała przeciw wprowadzeniu do obrotu takich produktów”.

Pełna treść listu Polskiej prezydencji przygotowanego przez Ministerstwo Środowiska na www.mos.gov.pl

Kontakt:

Magda Sikorska, rzeczniczka prasowa
kom. (+48) 695 100 978
mail: rzecznik.prezydencji@mos.gov.pl

Biuro prasowe
Prasa.prezydencja@mos.gov.pl
Kom. (+48) 783 941 339

Więcej o prezydencji w obszarze środowiska: aktualności, kalendarium wydarzeń - www.mos.gov.pl/prezydencjaue